

Sygn. akt III K 430/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Sztenc

Protokolant: Adam Firuta

w obecności Arlety Pawłowskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej

po rozpoznaniu w dniu 31.V., 21.VI. 2016 r.

sprawy

A. G. urodz. (...)

w W.

syna S. i J. z domu Ł.

oskarżonego o to, że:

I. w okresie od 2008 r. do 2011 r. w Ł. jako Prezes Zarządu będąc zobowiązanym do zajmowania się sprawami majątkowymi i prowadzeniem działalności gospodarczej spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez nadużycie uprawnień oraz niedopełnienie ciężących na nim obowiązków poprzez nierzetelne prowadzenie ewidencji księgowej i sprawozdawczości finansowej, nie sporządzanie spisu z natury, nie prowadzeniu obowiązujących ksiąg rachunkowych w postaci dzienników, księgi głównej, ksiąg pomocniczych, zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych, nie przedstawiając przez to rzeczywistej sytuacji majątkowo finansowej spółki ani też wyniku finansowego, nie obejmując dokumentacją finansowo księgową wszystkich transakcji w tym środków pieniężnych, środków trwałych i transakcji sprzedaży składników rzeczowych spółki, systematycznym wycofywaniu środków finansowych z obrotu wyrządził Spółce szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w kwocie łącznej 1 373 048, 54 zł, czym działał na szkodę H.

tj. o czyn z art 296 § 1, 2 i 3 k.k. i art 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości z dnia 19 września 1994 r. w zw. z art 11 § 2 k.k.

II. w okresie od września 2009 do 5 października 2011 r. w m. Ł. działając czynem ciągłym z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 3 418 552, 27 zł w ten sposób, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd co zamiaru i możliwości przeprowadzenia transakcji sprzedaży a w tym:

- w okresie od sierpnia 2010 do kwietnia 2011 r. w m. Ł. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził Gospodarstwo Rolne (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 211 458,64 złotego, w ten sposób, że pomimo uregulowania przez pokrzywdzonego zapłaty za zamówione zboże nie przekazał zamówionego towaru w ilości 50 ton kukurydzy oraz 100 ton pszenicy, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę Gospodarstwa Rolnego (...);

- w okresie od lipca 2010 do kwietnia 2011 r. w m. Ł. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził C. B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej

1 738,40 złoteo, w ten sposób, że mimo dostarczonego przez pokrzywdzonego zboża nie dokonał zapłaty albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji czym działał na szkodę C. B.;

- w 2010 w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził M. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej nie mniejszej niż 18 000 złoteo, w ten sposób, że mimo otrzymanego od pokrzywdzonego ziarna kukurydzy, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę M. K.;

- w okresie od 29 lipca 2011 do 5 października 2011 r. w m. L. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził M. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 332 839,28 złoteo w ten sposób, że mimo przekazanych przez pokrzywdzonego środków ochrony roślin oraz nasion kukurydzy, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę M. S.;

- w okresie od kwietnia 2010 do września 2010 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził (...) K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 584 314,16 złoteo, w ten sposób, że mimo przekazanych środków ochrony roślin, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) K. z siedzibą w K.;

- w okresie od 1 września 2010 do 30 marca 2011 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził firmę (...) Sp. z o. o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 8 594,24 złoteo, w ten sposób, że mimo przekazanych przez pokrzywdzonego środków do produkcji roślin nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę firmy (...) Sp. z o. o. z siedzibą w G. D.;

- w okresie od września 2009 do czerwca 2011 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził Spółkę (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 4 574,86 złoteo, w ten sposób, że mimo przeprowadzonych przez pokrzywdzonego usług serwisowych, nie dokonał zapłaty albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z umowy, czym działał na szkodę (...) Sp. z o. o. z siedzibą w D.;

- w okresie od stycznia 2010 do sierpnia 2010 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził Zakłady (...) sp. z o. o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 62 852,41 złoteo, w ten sposób, że mimo otrzymanych nawozów mineralnych przez pokrzywdzonego, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji czym działał na szkodę Zakładów (...) Sp. z o. o. z siedzibą w T.;

- w okresie od października 2010 r. do 31 maja 2011 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził Spółkę (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 142 695,20 złoteo, w ten sposób, że mimo uregulowania przez pokrzywdzonego zapłaty za zamówione nawozy nie przekazał zamówionego towaru, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) sp. z o. o. z siedzibą w R.;

- w październiku 2010 w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził Spółkę (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 47 972,95 złoteo, w ten sposób, że mimo dostarczonego przez pokrzywdzonego towaru postaci nawozów dolistnych, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) Sp. z o. o. z siedzibą w P.;

- we wrześniu 2010 w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził E. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 9 469,50 złoteo, w ten sposób, że mimo dostarczenia przez pokrzywdzonego towaru w postaci wapnia, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) E. K.;

- w okresie od 12 stycznia 2010 r. do 15 października 2010 roku w m. L. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) z siedzibą w S. doprowadził firmę (...) Sp. z o.o. do niekorzystnego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 40 170,00 złotego, w ten sposób, że mimo dostarczonego przez pokrzywdzonego towaru postaci nasion kukurydzy i rzepaku, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W.;

- w roku 2010 w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził (...) Sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie (...),51 złotego w ten sposób, że mimo dostarczonego przez pokrzywdzonego towaru postaci nawozów nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W.;

- w okresie od października 2009 do maja 2011 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził (...) Sp. z o. o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 17 743, 32 zł w ten sposób, że pomimo uregulowania przez pokrzywdzonego zapłaty za zamówione ziarno kukurydzy nie przekazał zamówionego towaru , albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji , czym działał na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.;

- w okresie od listopada 2010 r. do 2011 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził (...) Spółka z o. o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 301 613,39 złotego w ten sposób, że mimo otrzymanych nawozów i środków do ochrony roślin przez pokrzywdzonego nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji czym działał na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C.;

- w okresie od lutego 2010 do marca 2011 w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził Firmę Hurtownia (...) do niekorzystnego rozporządzania mieniem w kwocie 1 334 509, 41 zł w ten sposób w ten sposób, że pomimo dostarczonego towaru w postaci środków do produkcji rolnej przez pokrzywdzonego nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji czym działał na szkodę Hurtowni (...) w N.;

- w okresie od 12 marca 2010 do 25 sierpnia 2010 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził spółkę (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 163 408,33 złotego, w ten sposób, że pomimo uregulowania przez pokrzywdzonego zapłaty za zamówione nasiona nie przekazał zamówionego towaru, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę (...) Sp. z o. o. z siedzibą we W.;

- w okresie od lutego 2010 do 31 sierpnia 2010 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadził H. M. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie łącznej 100 114,03 złotego, w ten sposób, że mimo przekazania przez pokrzywdzonego 80 ton rzepaku na podstawie umowy kupna sprzedażny nr (...) z dnia 21-05-2010 nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji czym działał na szkodę H. M.;

- w okresie od 12 marca 2010 do 25 sierpnia 2010 r. w m. L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. doprowadzi W. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 28 500 złotego, w ten sposób, że mimo dostarczonego przez pokrzywdzonego rzepaku, nie dokonał zapłaty, albowiem nie miał zamiaru wywiązać się z transakcji, czym działał na szkodę W. S.

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w z art. 294 § 1 k.k. zw. z art. 12 k.k.

III. w okresie od sierpnia 2010 do 11 lutego 2011 r. w m. N. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. przywłaszczył sobie powierzone mu mienie w postaci 151 ton pszenicy wartości 155 702, 98 złotych, którą sprzedał innym osobom, czym działał na szkodę H. M.

tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k.

IV. w okresie od sierpnia 2010 do stycznia 2011 r. w m. N. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej będąc prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. przywłaszczył sobie powierzone mu mienie w postaci 13,66 ton pszenicy wartości 14 323, 88 złotych, którą sprzedał innym osobom , czym działał na szkodę W. S.

tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k.

V. w dniu 7 października 2011 roku w nieustalonym miejscu wykonując obowiązki prezesem spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w S. podrobił podpis I. G. na protokole (...) (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 7.10.2011 r. oraz Uchwale nr 1/10/11 Nadzwyczajnego Zgromadzenia wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 7.10.2011 r., albowiem w miejscu „protokolant” nakreślił podpis (...)

tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.

VI. w okresie od listopada 2010 roku do lipca 2011 w L. będąc prezesem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. uporczywie naruszył prawa pracownicze wynikające ze stosunku pracy i ubezpieczenia społecznego w ten sposób, że nie odprowadził należnych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ubezpieczenia społecznego w kwocie łącznej 8 771, 68 złotego oraz z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie łącznej 2300,29 złotego a w tym:

- w okresie od listopada 2010 roku do lipca 2011 w L. będąc prezesem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. uporczywie naruszył prawa pracownika K. S. wynikające ze stosunku pracy i ubezpieczenia społecznego w ten sposób, że nie odprowadził należnych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ubezpieczenia społecznego w kwocie łącznej (...),15 złotego oraz z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie łącznej (...), 18 złotego czym działał na szkodę K. S.;

- w okresie od listopada 2010 roku do marca 2011 w L. będąc prezesem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. uporczywie naruszył prawa pracownika M. S. wynikające ze stosunku pracy i ubezpieczenia społecznego w ten sposób, że nie odprowadził należnych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ubezpieczenia społecznego w kwocie łącznej 1987,15 złotego oraz z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie łącznej 517, 99 złotego czym działał na szkodę M. S.;

- w okresie od listopada 2010 roku do marca 2011 w L. będąc prezesem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. uporczywie naruszył prawa pracownika R. W. wynikające ze stosunku pracy i ubezpieczenia społecznego w ten sposób, że nie odprowadził należnych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ubezpieczenia społecznego w kwocie łącznej 1932,38 złotego oraz z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego w kwocie łącznej 515, 12 złotego ,czym działał na szkodę R. W.

tj. o czyn z art. 218 § 1a k.k.

VII. w okresie od 20 lipca 2010 r .do 19 lipca 2011 r. w L. , jako Prezes Zarządu Spółki Hemikal Sp zo.o. pomimo powstania warunków uzasadniających upadłość Spółki w postaci braku płynności finansowej i zdolności kredytowej, braku majątku na pokrycie jej zobowiązań i długów nie zgłosił upadłości

tj. o czyn z art 586 k.s.h.

I. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 296 § 1, 2 i 3 k.k. i art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości z dnia 19 września 1994 r. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzą mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

III. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie karne przeciwko oskarżonemu A. G. o czyn opisany w pkt III części wstępnej wyroku, tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k., wydatkami poniesionymi w tym zakresie obciążając Skarb Państwa,

IV. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt IV części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

V. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt V części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 270 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

VI. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt VI części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 218 a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

VII. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt VII części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 586 k.s.h. i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

VIII. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu A. G. karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

IX. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego A. G. warunkowo zawiesza na okres próby lat 5 (pięciu),

X. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego A. G. obowiązek naprawienia szkody na rzecz:

- spółki z o.o. (...) poprzez zapłatę kwoty 1.373.048, 54 złotych;
- M. S. poprzez zapłatę kwoty 332.839,28 złotych;
- (...) K. poprzez zapłatę kwoty 584.314,16 złotych;
- (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. poprzez zapłatę kwoty 301.613,39 złotych;

XI. zwalnia oskarżonego A. G. od ponoszenia kosztów sądowych, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt III K 430/15

UZASADNIENIE

W związku z treścią art. 423 § 2 k.p.k. oraz wniosku obrońcy oskarżonego A. G. dotyczącego sporządzenia uzasadnienia wyroku wydanego w dniu 21 czerwca 2016 r. przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt III K 430/15 – zakres niniejszego uzasadnienia ograniczono do przedstawienia argumentacji uzasadniającej wydanie orzeczenia, o którym mowa w pkt X części dyspozytywnej tegoż wyroku, w którym na mocy art. 46 § 1 k.k. nałożono na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody na rzecz niektórych z pokrzywdzonych, a to (...), M. S., P. K. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C..

Z treści tego przepisu wynika bowiem m. in., że w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego orzeka obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Treść tegoż przepisu oraz zgodne stanowisko stron, tj. prokuratora, oskarżonego A. G. i obrońcy wyrażone na rozprawie w dniu 31 maja 2016 r. w zakresie dotyczącym orzeczenia ww. obowiązku na podstawie art. 46 § 1 k.k. jedynie w stosunku do tych pokrzywdzonych, co do których nie wydano orzeczeń w postępowaniu cywilnym – uzasadniały w ocenie Sądu nałożenie na oskarżonego A. G. z mocy ww. przepisu tegoż obowiązku na rzecz pokrzywdzonych, o których mowa w pkt X części dyspozytywnej wyroku.

Z brzmienia art. 415 § 1 k.p.k. wynika przy tym, iż w razie skazania oskarżonego lub warunkowego umorzenia postępowania w wypadkach wskazanych w ustawie, sąd orzeka nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, obowiązek naprawienia, w całości lub części szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

Zakaz przewidziany w art. 415 § 1 k.p.k. stanowiący tzw. klauzulę antykumulacyjną obejmuje zarówno orzekanie o obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem na podstawie art. 46 § 1 k.k., jak i zobowiązanie oskarżonego do naprawienia szkody na podstawie art. 72 § 2 k.k. w wypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 stycznia 2013 r., V KK 378/12, LEX nr 1277805; z dnia 28 listopada 2012 r., III KK 321/12, LEX nr 1231567). Zakaz, o którym mowa w art. 415 § 1 zdanie drugie k.p.k. odnosi się do każdego określonego w ustawie wypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody i to niezależnie od tego, czy roszczenie zasądzone w postępowaniu cywilnym zostało skutecznie wyegzekwowane (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lutego 2013 r., V KK 14/13, LEX nr 1284782). Jeżeli o roszczeniu tym orzeczono tylko częściowo, względnie przedmiotem innego postępowania (cywilnego) jest tylko część roszczenia zachodzi możliwość orzekania na postępowaniu karnym o penalnych czy też probacyjnych środkach kompensacyjnych w takiej części, w jakiej nie zachodzi stan rei iudicatae lub lis pendens (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2012 r., IV KK 268/12, LEX nr 1226754; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., V KK 209/12, LEX nr 1220961).

Użytego w art. 415 § 1 zdanie drugie k.p.k. zwrotu „o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono” nie należy wiązać z decyzjami organów administracji publicznej, a więc i z decyzjami podatkowymi (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 maja 2012 r., IV KK 411/11, KZS 2012, z. 9, poz. 27). Tzw. klauzula antykumulacyjna, wskazana w art. 415 § 1 zdanie drugie k.p.k. wymaga dla swojego zastosowania zarówno tożsamości przedmiotowej, jak i tożsamości podmiotowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., V KK 9/12, KZS 2012, z. 7-8, poz. 43).

Podobnie wypowiedział się też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 września 2014 r. (III KK 225/14, KZS 2015/3/19), w którym nadto stwierdził, że sąd orzekający niezależnie od przyjętego w sprawie trybu rozpoznania sprawy, a więc obejmującego także tzw. konsensualne formy zakończenia postępowania karnego, obowiązany jest badać nie tylko to, w jakim zakresie wynikająca z przestępstwa realna szkoda nie została do chwili wyrokowania naprawiona, ale również i to, czy w innym postępowaniu nie jest rozstrzygane albo nie rozstrzygnięto już prawomocnie o roszczeniu odpowiadającym szkodzie wynikającej z przestępstwa, i to niezależnie od tego, czy prowadzona w związku z tym egzekucja przyniosła rezultaty.

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 września 2014 r. (II AKa 202/14, LEX nr 1544832) wskazano, że nakaz zapłaty wydany przez sąd cywilny z uwagi na tożsamość przedmiotową i podmiotową, stanowi przeszkodę do zasądzenia objętej nim kwoty w postępowaniu karnym, również w ramach środka probacyjnego i to niezależnie od tego, czy należność została skutecznie wyegzekwowana czy nie.

Konstatacja ta, a nadto ustalenia na podstawie akt sprawy, że na rzecz pokrzywdzonych: Z. S., C. B., M. K., (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. D., (...) sp. z o.o. z siedzibą w D., Zakładów (...) sp. z o.o. z siedzibą w T., (...) sp. z o.o. z siedzibą w R., (...) z siedzibą w P., (...) E. K., (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) z siedzibą w W., (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., (...) sp. z o.o. z siedzibą we W., H. M. i W. S. zasądzone na mocy wydanych nakazów zapłaty stosowne kwoty, odpowiadające wysokości szkód, o których mowa w akcie oskarżenia – wykluczały zatem możliwość nałożenia na oskarżonego A. G. obowiązku naprawienia szkody na rzecz ww. pokrzywdzonych.

Tego rodzaju orzeczenia nie zostały natomiast wydane na rzecz spółki (...), M. S., P. K., A. P. sp. z o.o. z siedzibą w C. oraz Hurtowni (...) w N..

Z akt sprawy wynika przy tym, iż pokrzywdzeni M. S., (...) sp. z o.o. w związku z dochodzeniem swoich roszczeń – dokonali stosownych czynności poza sądowych, dążąc do ich zaspokojenia, podobnie jak Hurtownia (...).

W związku z tym, należało ocenić, czy czynności te są objęte zakresem tzw. klauzuli antykumulacyjnej, czy też nie. Innymi słowy, czy wyrażona

w przepisie art. 415 § 1 zdanie drugie klauzula antykumulacyjna warunkowana jest toczeniem się jakiegokolwiek innego postępowania –

a więc również pozasądowego - albo też prawomocnym rozstrzygnięciem wydanym przez każdy uprawniony przez ustawę organ, przy zachowaniu tożsamości przedmiotowej (ta sama szkoda) i podmiotowej (ta sama osoba).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r. (IV KK 129/14, KZS 2015/4/8) podkreślono, że użytego w art. 415 zwrotu „o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono” nie należy wiązać z decyzjami organów administracji publicznej, a więc również z organami pozasądowymi, zwracając przy tym uwagę, że za „inne postępowanie” w doktrynie na ogół rozumie się postępowanie toczące się przed sądem cywilnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2012 r., IV KK 411/11, OSNKW 2012, z. 10, poz. 104; L. K. Paprzycki, J. Grajewski, S. Steinborn: Kodeks postępowania karnego. Komentarz. LEX/el/ 2014, uwagi do art. 415, teza 27; P. Gensikowski: Kumulacja rozstrzygnięć kompensacyjnych

w procesie karnym. PiP 2012, nr 11, s. 57). Nie podzielono przy tym stanowisk wyrażonych w literaturze prawniczej, według których za „inne postępowanie” w ujęciu art. 415 § 2 zd. 2 k.p.k. można uznać również postępowanie likwidacyjne prowadzone przez ubezpieczyciela, gdy ma ono za przedmiot to samo roszczenie i toczy się na podstawie ustawy, podkreślając, że nie jest „innym postępowaniem” w rozumieniu art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. postępowanie likwidacyjne prowadzone przez zakład ubezpieczeń, natomiast ugoda zawarta przed ubezpieczycielem nie wypełnia kryteriów kolejnej przesłanki zastosowania klauzuli antykumulacyjnej, w postaci „prawomocnego orzeczenia o roszczeniu”, a w konsekwencji, jako decyzja organu pozasądowego, nie powoduje „stanu rzeczy osadzonej”.

W związku z powyższym, bezsporne jest, iż zakresem orzeczenia dotyczącego obowiązku naprawienia szkody nałożonego z mocy art. 46 § 1 k.k. na oskarżonego A. G. mogły być objęte tylko te roszczenia pokrzywdzonych, które nie były przedmiotem postępowań cywilnych. Ze stanowiskiem tym zgodziły się strony na rozprawie w dniu 31 maja 2016 r.

Z akt sprawy wynika przy tym, iż w związku z wszczęciem egzekucji na rzecz Hurtowni (...) w N. – Sąd Rejonowy w Strzelinie I Wydział cywilny postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2011 r., sygn. akt I Co 1123/11 na wniosek wierzyciela, tj. (...) (...) spółka jawna w N. nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 11.07.2011 r. (...), sporządzonemu w Kancelarii Notarialnej w K. przez notariusza G. B., na mocy którego dłużnik (...) sp. z o.o. w S. poddał się egzekucji do wysokości kwoty 1.700.000 zł na rzecz wierzyciela, tj. ww. hurtowni (k. 566-573).

W związku z tym, uznać należało, iż roszczenie na rzecz tegoż pokrzywdzonego było przedmiotem postępowania cywilnego. W powołanym już wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2014 r. (III KK 255/14, LEX nr 1511139) wskazano przy tym, iż przy zachowaniu tożsamości przedmiotowej roszczenia, jako wynikającego z popełnienia przestępstwa, warunek łączności podmiotowej zobowiązania do spełnienia świadczenia spełniony jest także w sytuacji, gdy nakaz zapłaty

w postępowaniu nakazowym wydano w stosunku do spółki, za której zobowiązania – na podstawie art. 299 § 1 KSH – odpowiadają solidarnie członkowie zarządu, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna. Skoro oskarżony był prezesem zarządu jednoosobowej spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością, nie ulega zatem wątpliwości, że tytuł wykonawczy uzyskany przez pokrzywdzony podmiot w postępowaniu nakazowym daje podstawę do egzekwowania roszczenia także z osobistego majątku oskarżonego.

Z ww. aktu notarialnego wynika przy tym, iż oskarżony A. G. działał wówczas jako prezes jednoosobowego zarządu spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością (...), a zatem warunek tzw. łączności podmiotowej i przedmiotowej w tym wypadku uznać należało za spełniony.

W związku z powyższym brak było podstaw do nałożenia na oskarżonego obowiązku naprawienia szkody z mocy art. 46 § 1 k.k. w stosunku do Hurtowni (...).

Brzmienie zarzutu opisanego w pkt I aktu oskarżenia, przy uwzględnieniu, iż oskarżony A. G. został uznany za winnego popełnienia tego czynu, którym wyrządził szkodę sp. z o.o. (...) w kwocie łącznej 1.373.048, 54 zł (co potwierdza opinia biegłego sądowego

z zakresu rachunkowości dr F. B. z dnia 8.04.2014 r., k. 957-1015) – uzasadniało nałożenie na niego obowiązku naprawienia szkody na rzecz tejże spółki w ww. wysokości. Roszczenie to nie było bowiem przedmiotem żadnego postępowania cywilnego.

Również roszczenie pokrzywdzonego M. S. związane

z wyrządzeniem mu szkody w kwocie 332.839,28 złotych nie było przedmiotem postępowania cywilnego. Jak wynika bowiem z k. 223 akt sprawy – w dniu 7 października 2011 roku Sp. z o.o. (...) z siedzibą

w S. przy ul. (...), reprezentowana przez Prezesa Zarządu A. G. oraz PPUH (...) M. S. z siedzibą

w S., (...) reprezentowana przez właściciela M. S. zwanego dalej wierzycielem, zawarły porozumienie w sprawie obciążenia dwóch hipotek należących do dłużnika, opisanych w treści tegoż na zabezpieczenie wierzytelności w kwocie 332.839,28 zł, wynikających

z niezapłaconych 20 wyszczególnionych faktur na łączną kwotę 332.839,28 zł (k. 223-224).

Porozumienie to nie wyłącza jednak stosowania art. 46 § 1 k.k., gdyż nie sposób uznać, że jest objęte zakresem klauzuli antykumulacyjnej z art. 415 § 1 zdanie drugie, jako, że roszczenia, o których w nim mowa nie były przedmiotem żadnego postępowania cywilnego. W związku z tym, zasadne było nałożenie na oskarżonego A. G. obowiązku naprawienia szkody w tym zakresie.

Podobna sytuacja zachodzi w odniesieniu do pokrzywdzonego (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., w imieniu którego złożono stosowny wniosek na podstawie art. 46 § 1 k.k. (vide: k. 85 akt sądowych), dotyczący kwoty 301.613,39 zł.

Pomiędzy tymże pokrzywdzonym jako wierzycielem a dłużnikiem, tj. sp. z o.o. (...) reprezentowaną przez Prezesa Zarządu A. G. w dniu 22.11.2010 r. zostało zawarte pisemne porozumienie dotyczące zapłaty kwot 263.261,53 i 149.565,17 zł, a następnie weksle oraz umowa przewłaszczenia środka trwałego w postaci suszarni, w wyniku czego odzyskano część należności, jednakże jak wynika z zeznań świadka E. W. – zaległości w płatnościach wynoszą 301.613,39 zł,

o której to kwocie mowa we wniosku pokrzywdzonego (k. 364, 365-368, 369-400, 402-407).

W związku z tym, a nadto mając na uwadze, że sąd orzekający, niezależnie od przyjętego w sprawie trybu rozpoznania sprawy, obowiązany jest badać, w jakim zakresie realna szkoda wynikająca z przestępstwa nie została do chwili wyrokowania naprawiona (tak Sąd Najwyższy w wyroku

z dnia 25 września 2014 r., III KK 255/14, LEX nr 151139) – z mocy art. 46 § 1 k.k. należało nałożyć na oskarżonego A. G. obowiązek naprawienia szkody nie pokrytym zakresie, tj. obowiązek zapłaty kwoty 301.613,39 zł na rzecz tegoż pokrzywdzonego.

Na marginesie zważyć należy, iż wprowadzenie do art. 415 § 1 zd. drugie tzw. klauzuli antykumulacyjnej z dniem 1.07.2015 r. było wynikiem ugruntowanej już wcześniej praktyki orzeczniczej w tym zakresie.

Jak wskazano bowiem w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r. (III KK 54/14) warunkiem orzeczenia środka karnego określonego w art. 46 § 1 k.k. jest istnienie szkody w chwili orzekania; szkodą zaś, do której naprawienia sąd zobowiązuje skazanego, jest równowartość rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa, podnosząc przy tym, iż z art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. wynika, że obowiązek naprawienia szkody nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie

orzeczono. Zakaz ten odnosi się do każdego określonego w ustawie wypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody, nie ma przy tym znaczenia, czy roszczenie zasądzone w postępowaniu cywilnym, zostało skutecznie wyegzekwowane.

Tenże Sąd w wyroku z dnia 26 lutego 2014 r. (III KK 429/13) wskazał także, iż zakaz wynikający z dyspozycji art. 415 § 5 zdanie drugie k.p.k. odnosi się do każdego określonego w ustawie wypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody i to niezależnie od tego, czy roszczenie zasądzone w postępowaniu cywilnym zostało skutecznie wyegzekwowane. W tej sytuacji, mnożenie tytułów egzekucyjnych dotyczących tego samego roszczenia przez nakładane na oskarżonych

w postępowaniu karnym obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k., w kontekście zadań, jakie realizuje przepis art. 415 § 5 k.p.k., jest niedopuszczalne.

Reasumując swoje rozważania, Sąd uznał, iż zasadne jest nałożenie na oskarżonego A. G. na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych wymienionych w punkcie X części dyspozytywnej wyroku w wysokościach w nim wskazanych.